ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 74.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ****, 21-го Сентября.* — **1848** — *Wilno.* ***WTOREK****, 21-go Września.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Сентября.

Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 17 Августа, въ награду за отличную храбрость и распорядительность, оказанныя, 4 Августа, въ дѣлѣ противу горцевъ, при заложеніи новаго укрѣпленія въ урочищѣ Урусъ-Мартау, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Владиміра 4-й степени, съ бантомъ, Флигель-Адъютантъ Его Императорскаго Величества, Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго Полка Штабсъ Капитанъ, князь *Воронцовъ*, командовавшій въ то время 3-мъ баталіономъ Навагинскаго Полка, и съ 7-ю ротою онаго, вытѣснившій непріятеля штыками изъ лѣса.

—

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ объявить Дворянству Рязанской Губерніи, за сдѣланное онымъ пожертвованіе осьми тысячъ рублей серебромъ въ пользу Орловскаго Бахтина Кадетскаго Корпуса, Всемилостивѣйшее Его Императорскаго Величества благоволеніе.

— Государь Императоръ, принявъ благосклонно поднесенное Его Величеству Министромъ Народнаго Просвѣщенія сочиненіе Академика, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Гамеля*, подъ заглавіемъ „Традескантъ", въ которомъ излагается начало и развитіе коммерческихъ сношеній Россіи съ Англіею, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать автору бриліантовый перстень. — Ея Величество Королева Англійская также удостоить изволила представленное ей Лордомъ Пальмерстономъ сочиненіе Г. Гамеля милостивѣйшаго принятія.

—

Сегодня, 9-го Сентября, скончался здѣсь, въ С. Петербургѣ, къ общему сожалѣнію, Членъ Военнаго Совѣта, Генералъ-Лейтенантъ Александръ Ивановичъ *Михайловскій-Данилевскій*, прославившійся твореніями своими по Военной Исторіи Россіи.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go Września.

Przez Najwyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Cesarskich i Królewskich Orderów Rossyjskich wydany, d. 17 Sierpnia, w nagrodę odznaczającéj się waleczności i trafnych rozporządzeń, okazanych d. 4 Sierpnia, w potyczce przeciwko Góralom, przy założeniu nowéj fortyfikacyi na uroczysku Urus-Martau, Najmiłościwiéj mianowany został Kawalerem Orderu Św. Włodzimierza 4-éj klassy, z kokardą, Flügel-Adjutant Jego Cesarskiej Mości, Lejb-Gwardyi Półku Preobrażeńskiego Sztabs-Kapitan Xiążę *Woroncow*, który podówczas dowodził 3-m batalionem Nawagińskiego Półku Piechoty, i z 7-mą jego kompanią wyparł nieprzyjaciela bagnetami z lasu.

—

Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkązać raczył oświadczyć Szlachcie gubernii Rjazańskiéj, za ofiarowane przez nię ośm tysięcy rubli srébrem, na korzyść Orłowskiego Korpusu Kadetów Bachtina, Najmiłościwsze Jego Cesarskiej Mości zadowolenie.

— Cesarz Jego Mość, przyjąwszy łaskawie złożone Jego Cesarskiej Mości przez Ministra Oświecenia Narodowego dzieło Akademika, Rzeczywistego Radzcy Stanu *Hamela*, pod tytułem: „Tradeskant", w którem wyjaśniony jest początek i rozwinięcie stosunków handlowych Rossyi z Anglią, Najmiłościwiéj udzielić raczył autorowi pierścień brylantowy. — Jéj Królewska Mość Królowa Angielska, także raczyła zaszczycić, przedstawione sobie przez Lorda Palmerston dzieło P. Hamela, najłaskawszém przyjęciem.

—

Dnia 9 Września, umarł tutaj, w St. Petersburgu, z powszechnym żalem, Członek Wojennéj Rady, Jenerał-Porucznik Alexander Iwanowicz *Michajłowski-Danilewski*, który się wsławił przez swoje dzieła o wojennéj historyi Rossyi.

—

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 15 Сентября.

Г. Бекератъ прибылъ вчера изъ Франкфурта и усердно занялся составленіемъ новаго кабинета.

— Король дѣйствительно издалъ приказъ по арміи, контрасигнованный военнымъ министромъ Шрекенштейномъ. Приказъ сей заключаетъ предложеніе Штейна съ дополненіемъ Шульца и сверхъ сего слѣдующія слова: „Въ слѣдствіе настоящаго приказа не измѣняются отношенія военной дисциплины.“

— Король и всѣ принцы имѣютъ прибыть въ Берлинъ на постоянное пребываніе.

— Вчера образовался здѣсь демократическій дамскій клубъ. Мужчины изъявили желаніе участвовать въ ихъ собраніи, но онѣ отказали въ этомъ своимъ постановленіемъ, написаннымъ по образцу декретовъ парижскаго національнальнаго собранія „(во вниманіе, что сегодняшнія совѣщанія будутъ касаться только учрежденія и проч.)“; постановленіе это было подписано временною предводительницею, Розою Генель.

— Въ оффиціальной газетѣ *Staats-Anzeiger* объясняютъ прежнія извѣстія, распространенныя прочими здѣшними газетами о происшествіяхъ, происходившихъ въ Потсдамѣ 12 числа с. м. Рота пѣхоты и эскадронъ конной лейбъ гвардіи, вмѣстѣ съ національною гвардіею, разогнали толпу собравшагося на улицахъ народа, не встрѣтивъ нигдѣ значительнаго сопротивленія. Для собственной защиты гвардейскіе солдаты вынуждены были употребить оружіе, но никто опасно не раненъ.

18 Сентября.

Программу Бекерата Король не одобрилъ. Бекератъ сегодня возвратилъ Его Величеству свою довѣренность на счетъ образованія министерства. Онъ и Мевиссенъ (который имѣлъ быть министромъ иностр. дѣлъ) сегодня же намѣрены оставить Берлинъ. Говорятъ, что генералу Пфуэлю будетъ предоставлено образованіе новаго кабинета, съ нимъ вступили бы въ составъ министерства чиновники прежней школы.

— По вчерашнее число заболѣло здѣсь холерою 1,344 чел., изъ которыхъ выздоровѣло 167, умерло 801 чел.

Потсдамъ, 16 Сентября.

Его Величество Король, дѣлалъ вчера, въ Лустгартенѣ смотръ первому баталіону гренадерскаго Императора Александра полка, возвратившемуся изъ Шлезвига, и объявилъ баталіону сему свое благоволеніе, за оказанное мужество въ дѣлахъ противу непріятеля. Потомъ, Его Величество смотрѣлъ городскую гвардію и егерей.

Австрія.

Вѣна, 14 Сентября.

Министръ внутреннихъ дѣлъ, Г. Вессенбергъ, на вопросъ сдѣланный ему на засѣданіи сейма: въ какомъ положеніи находятся италіянскія дѣла? отвѣчалъ, что министерство прежде всего рѣшилось отстаивать честь и достоинство Имперіи; хотя и согласилось на посредничество Англіи и Франціи, однако при миролюбивомъ направленіи, желаетъ сохранить честь народную и распространить покровительство свое надъ Моденскимъ и Пармскимъ дворами, соединенными родствомъ, и что съ Королемъ Сардинскимъ продолжаются переговоры. Дальнѣйшихъ подробностей министръ не сообщилъ, присовокупивъ, что управленіе дипломатическою частію ввѣрено князю Шванценбергу, какъ имѣющему по сему предмету ближайшія свѣдѣнія.

— 11 и 12 числа произошли снова въ г. смятенія, порожденныя тѣмъ, что ремесленникамъ подавали надежды, оказавшіяся наконецъ несбыточными. Частное общество подъ названіемъ „Поощреніе Промышленности,“ подъ руководствомъ какого то Свободы, выпустило въ обращеніе значительное число акцій, долженствовавшихъ имѣть постоянный курсъ, и выдаваемыхъ только ремесленникамъ, которые внесши часть впередъ, остальную же часть денегъ должны были уплачивать обществу по срокамъ. Между тѣмъ обманулись: Акціи общества, неимѣющаго никакой поруки, не нашли въ публикѣ кредита, такъ что вскорѣ никто не хотѣлъ принимать ихъ. Тогда обманутые потребовали ручательства правительства въ уплатѣ при-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 15 września.

P. Beckerath przybył wczoraj z Frankfurtu i gorliwie zajął się utworzeniem nowego gabinetu.

— Król wydał rzeczywiście rozkaz do wojska, który kontr-assygnował dotychczasowy Minister wojny Schreckenstein. Rozkaz ten obejmuje wniosek Steina z dodatkiem Schultza, i prócz tego mały dodatek: „Stosunki karności wojskowéj nie ulegają zmianie w skutek niniejszego rozkazu.“

— Król i wszyscy Xiążęta mają na stałe mieszkanie przybyć do Berlina.

— Wczoraj ukonstytuował się tu demokratyczny klub damski. Gdy mężczyzni zażądali przystępu, takowy odmówiony im został w uchwale, ułożonéj w formie dekretów Paryzkiego Zgromadzenia Narodowego, („zważywszy, że dziś narady tyczyć się będą tylko regulaminu“ i t. d.) i podpisanéj przez przewodniczącą tymczasowie Różę Hänel.

— Gazeta urzędowa *Staats-Anzeiger* prostuje mylne wiadomości rozgłoszone przez inne pisma tutejsze o wypadkach zaszłych w Potsdamie d. 12 b m. Oddział piechoty i szwadron lejb-gwardyi konnéj, w połączeniu z gwardyą narodową, rozproszyły massę zebranego na ulicach ludu, nie doznawszy nigdzie znacznego oporu. Dla własnéj obrony pojedyńczy żołnierze z lejb-gwardyi zmuszeni byli użyć broni, ale niebezpiecznie nikt raniony nie został.

Dnia 18 września.

Program Beckeratha nie został przyjęty. Beckerath złożył dziś swój mandat w ręce Króla. On i Mevissen (który miał objąć wydział spraw zagranicznych) zapewne już dziś opuszczą Berlin.—Słychać, że Jenerałowi Pfuel ma być polecone utworzenie nowego gabinetu; z nim weszliby do ministerstwa urzędnicy dawnéj szkoły.

— Do wczoraj zapadło tu na cholerę 1344 osób; z tych um. 801, wyzdr. 167.

Potsdam 16 września.

J. K. Mość odbył wczoraj w Lustgarten przegląd 1-go batalionu półku grenadyerów Cesarza Alexandra, który powrócił ze Szlezwiku, i wynurzył mu swe zadowolenie, za waleczność w boju z nieprzyjacielem okazaną. Następnie Monarcha odbył także przegląd gwardyi obywatelskiéj i oddziałów strzeleckich.

Austrya.

Wiedeń, 14 września.

Minister spraw wewnętrznych, P. Wessenberg, na uczynione mu na obradach Sejmu zapytanie, jak stoi sprawa Włoska, odrzekł, że gabinet zajął się przedewszystkiem utrzymaniem godności i honoru Cesarstwa, a lubo przyjął pośrednictwo Anglii i Francyi, postanowił jednak, chociaż pragnie pokoju, zabezpieczyć honor narodowości, tudzież rozciągnąć swoję opiekę nad pokrewnemi domami, w Modenie i Parmie panującemi. Że się toczą z Królem Sardyńskim układy, bliższych szczegółów nie chciał Minister udzielić, wspomniał tylko, że kierunek interess w dyplomatycznych powierzył Xięciu Schwarzenbergowi, jako bliżéj obeznajomionemu z tym przedmiotem.

— Dnia 11 i 12 zaszły znowu w mieście rozruchy, spowodowane przez przedstawienie rękodzielnikom nadziei, które się poźniéj okazały płonnemi. Prywatne towarzystwo, pod tytułem „Wspierania Przemysłu“, pod przewodnictwem niejakiego Swobody, puściło w obieg znaczną liczbę akcyi, mających mieć kurs pewny, a wydawanych tylko rzemieślnikom, którzy za nie część tylko z góry, resztę zaś ich wartości ratami towarzystwu wypłacać mieli. Tymczasem omyliły nadzieje: Akcye towarzystwa nie mającego żadnéj rękojmi, nie znalazły w publiczności kredytu, tak, że wkrótce nikt ich brać nie chciał. Natenczas oszukani ich posiadacze zażądali rękojmi rządowéj. Naprzód udali się do Cesarza; ale ministerstwo oświadczyło, że matactwu pana Swobody bynajmniéj potakiwać nie

нятыхъ ими билетовъ. Сперва обратились къ Императору; министерство объявило, что оно вовсе не думаетъ потворствовать обману Г. Свободы. За симъ обратились къ власти вѣнскаго городскаго общества, которая также не хотѣла вмѣшиваться въ это. Вчера снова обращались къ министерству, и получили отвѣтъ, что правительство не можетъ давать ручательства по частнымъ предпріятіямъ. Это подало поводъ къ вышеупомянутыхъ смятеніямъ, которыя впрочемъ немедленно были подавлены. Вчера, въ слѣдствіе безпокойныхъ извѣстій объ опасныхъ движеніяхъ въ Ауле и въ городѣ, направленныхъ будто бы противъ министерства и сейма, сеймъ объявилъ себя безпрерывнымъ и назначилъ коммиссію изъ 5 членовъ, долженствовавшую участвовать въ совѣщаніяхъ министерства относительно мѣръ, какія оно предполагало предпринять. Другія такія же коммиссіи посланы были въ Аулу и къ скопившемуся народу. Между тѣмъ слухи оказались ложными; выведенныя войска были, по требованію сейма, отозваны, и безпрерывность сейма прекратилась. Засѣданіе это продолжалось отъ 9 часовъ утра до 10 часовъ вечера. Въ сегодняшнемъ засѣданіи, проектъ комитета относительно опредѣленія 2 милліоновъ рейн. гульд., для вспомоществованія промышленности былъ принятъ единогласно, послѣ чего приступили къ возобновленію отдѣленій палаты. Г. Штробахъ избранъ былъ вторично президентомъ, а Г. Смолка (изъ Галиціи) вице президентомъ. Избраніе втораго вице-президента отсрочено было до слѣдующаго засѣданія.

16 Сентября.

Въ сегодняшнемъ нумерѣ австрійской всеобщей газеты, напечатано слѣдующее: „Мы получили достовѣрное извѣстіе, что заключенное съ Сардиніею на шесть недѣль перемиріе, коего срокъ наступаетъ 22 числа, отсрочено еще на 30 дней, и что это подаетъ надежду, что недоразумѣнія съ Сардиніею будутъ улажены дружелюбно.

— По поводу выхода князя Эстергази изъ венгерскаго кабинета, сношенія между Австріею и Венгріею будутъ поддерживаемы посредствомъ секретаря венгерскаго посольства, Г. Пульшка.

— Іеллачичь 7 числа перешелъ Драву. Отъ славацкой военной границы идетъ корпусъ въ 80,000 чел. для защиты Райцевъ. Семиградскіе Валахи равномѣрно угрожаютъ Маджарамъ.

Тріэстъ, 8 Сентября.

Осадное положеніе нашего города и гавани сегодня отмѣнено.

— Не смотря на то, что сардинскій адмиралъ Албини сообщилъ сюда письменно, что тотчасъ по взятіи войскъ на свои корабли, онъ оставитъ съ своею эскадрою венеціанскія воды; однако донынѣ это еще не послѣдовало, ибо сегодня прибылъ сюда сардинскій пароходъ съ донесеніемъ, что Албини отплыветъ съ сардинскими войсками и флотомъ лишь тогда, когда получитъ удостовѣреніе, что съ нашей стороны не будутъ предприняты никакія непріятельскія мѣры противъ Венеціи.

— Въ италіанскихъ газетахъ утверждаютъ, что Венеція, не смотря на блокированіе съ нашей стороны, въ состояніи держаться по 20-е Сентября.

Венгрія. *Пестъ, 14 Сентября.*

Г. Коссутъ, коему, по общему желанію палаты представителей, поручено образовать новый кабинетъ, явился на другой день на засѣданіе сейма и требовалъ постановленія о возстановленіи довѣрія опечаленному эрцгерцогу. Тогда гр. Батіани объявилъ, что эрцгерцогъ поручилъ ему избрать членовъ кабинета. Лѣвая сторона приняла эти слова съ явнымъ нерасположеніемъ, правая въ молчаніи, а центръ съ нѣкоторымъ удовольствіемъ. Натурально, что Г. Коссутъ не войдетъ въ составъ этого кабинета, но онъ обѣщалъ при общемъ рукоплесканіи цѣлой палаты, поддерживать этотъ кабинетъ всѣми силами, пока онъ будетъ дѣйствовать законно. Имена членовъ новаго кабинета неизвѣстны.

— Умѣренная часть здѣшняго народонаселенія раздѣляетъ то мнѣніе, что долженствующее скоро образоваться, подъ предводительствомъ Батіани, венгерское министерство вскорѣ соединится съ центральнымъ австрійскимъ министерствомъ, и по устраненіи такимъ образомъ причины раздора, положенъ будетъ конецъ кроатско-венгерской враждѣ.

myśli. Obrócili się więc do władzy municypalnéj m. Wiednia, która także mięszać się w to nie chciała. Nakoniec wczoraj udali się znowu do Ministerstwa i otrzymali odpowiedź, że rząd nie może ręczyć za przedsięwzięcia prywatne. To był powód wyż wspomnionych rozruchów, które atoli rychło uśmierzono. Wczoraj, w skutku zatrważających wiadomości o niebezpiecznych poruszeniach w Auli i w mieście, wymierzonych jakoby przeciw Ministerstwu i Sejmowi, Sejm jednomyślnie ogłosił się nieustającym i wyznaczył Kommissyą z 5 członków, mającą mieć udział w naradach Ministerstwa względem środków, jakie przedsięwziąć zamierza. Inne podobnież Kommissye posłane zostały do Auli i do zgromadzonego ludu. Tymczasem trwożące wieści okazały się być mylnemi; wyprowadzone wojsko zostało na żądanie Sejmu cofnięte, i nieustanność jego zniesioną została. Posiedzenie to trwało od godz. 9 rano do 10 w nocy. — Na posiedzeniu dzisiejszém, wniosek Komitetu względem udzielenia 2 milionów zł. reń. na wsparcie przemysłu i rękodzielnictwa, został jednomyślnie przyjęty. Poczém przystąpiono do odnowienia biura Izby. P. Strobach został powtórnie obrany Prezesem, a P. Smołka (z Galicyi) Wice-Prezesem. Wybor drugiego Wice-Prezesa odłożono do następnego Zgromadzenia.

Dnia 16 września.

Gazeta powszechna Austryacka zawiera, w dzisiejszym Numerze, co następuje: „Z pewnego źródła dowiadujemy się, że zawarte na sześć tygodni z Sardynią zawieszenie broni, a zatém kończące się 22-go b. m., zostało przedłużone o dni 30, i że z tego powodu można się spodziewać, iż nieporozumienia z Sardynią wkrótce, drogą pokoju, załatwione będą.

— Z powodu wystąpienia Xięcia Esterhazego z gabinetu Węgierskiego, stosunki pomiędzy Austryą i Węgrami utrzymywane będą za pośrednictwem Sekretarza legacyi Węgierskiéj, P. Pulszkiego.

— Jellaczyc przeszedł d. 7 Drawę. Od Słowackiéj granicy wojskowéj ciągnie korpus 80,000 ludzi na pomoc Rajcom. Wołosi w Siedmiogrodzie grożą także wystąpieniem przeciw Madziarom.

Tryest, 8 września.

Stan oblężenia miasta i portu tutejszego został z dniem dzisiejszym zniesiony.

— Lubo Admirał Sardyński Albini doniósł tu na pismie, że po zabraniu wojska na pokłady okrętów, opuści z eskadrą swoją wody Weneckie, dotychczas jednak to jeszcze nie nastąpiło, dziś bowiem przybył tu Sardyński parostatek z doniesieniem, że Albini odpłynie z wojskiem i flotą Sardyńską dopiéro wtedy, gdy otrzyma zapewnienie, że z naszéj strony nie będą przedsięwzięte żadne kroki nieprzyjacielskie przeciwko Wenecyi.

— Z gazet Włoskich dowiadujemy się, że Wenecya jest w stanie trzymać się do d. 20 września, pomimo blokady z naszéj strony.

Węgry. *Peszt, 14 września.*

P. Kossuth, który, na powszechne żądanie Izby Reprezentantów, otrzymał był, jak wiadomo, polecenie utworzyć nowy gabinet, udał się nazajutrz na obrady Sejmu i żądał uchwały ufności dla obrażonego Arcy-Xięcia; tymczasem powstał Hr. Bathyany i oświadczył, że jemu pożniéj Arcy-Xiążę poruczył utworzenie nowego Ministerstwa. Słowa te lewa strona przyjęła z oznakami niechęci; prawa z głębokiem milczeniem, a środek, z niejakiem zadowoleniem. Naturalnie, że do składu tego gabinetu P. Kossuth należeć nie będzie; atoli, przy oklaskach całéj Izby, przyrzekł go wspierać wszelkiemi siłami, pokąd drogą prawną postępować będzie. Imiona członków nowego ministerstwa nie są wiadome.

— Część umiarkowana ludności tutejszéj jest tego przekonania, że utworzyć się mające przez Batthyanego ministerstwo Węgierskie, zleje się wkrótce w centralne ministerstwo Austryackie, i tym sposobem, przez usunięcie jabłka niezgody, położy się koniec zatargom Kroacko-Węgierskim.

— Пестъ и Буда поставлены на военную ногу; всѣ чужеплеменныя войска имѣютъ быть удалены. Грабовскій и Коморнскій комендантъ объявили свою преданность Венгріи.

Коссутъ снова сдѣлался журналистомъ и редакторомъ газеты. Онъ самъ объявляетъ это въ сегодняшней своей газетѣ *Kossuth Hirlapia*, говоря, что отнынѣ впредь онъ лично будетъ править симъ органомъ.

Аграмъ, (въ Кроаціи), 10 Сентября.

Въ здѣшней газетѣ пишутъ: „Главная квартира кроатско-славонской арміи была 11-го Сентября въ Варасдинѣ. Сегодня, въ 4½ часа по утру, армія наша, а именно дивизія Кемпена, переправилась чрезъ рѣку Драву; Банъ возвратился уже съ своею свитою въ главную квартиру; Банъ и его армія приняты были жителями по ту сторону рѣки съ радостными восклицаніями (Живіо!). Ределицы и Чакатурнъ заняты были нашими войсками безъ выстрѣла. Третій баталіонъ Эрнста присоединился къ нашимъ войскамъ. Завтра главная квартира двинется къ Ределицѣ.

— Банъ Іеллашичь, вступая съ арміею своею въ Венгрію, издалъ къ венгерскимъ націи и войскамъ прокламацію, подписанную при рѣкѣ Дравѣ въ Сентябрѣ 1848 года, а также манифестъ, объявляющій поводъ начатія непріятельскихъ дѣйствій противъ Венгріи.

— Изъ главной квартиры кроатскаго Бана въ Летеніи, Вѣнская Газета 16 числа сообщаетъ слѣдующія извѣстія: „Генералъ графъ Адамъ Телеки перешелъ съ своими войсками подъ начальство Бана. — Нигдѣ не оказалось ни малѣйшаго сопротивленія. — Банъ, пользующійся общею любовію своихъ войскъ, принятъ былъ, при въѣздѣ въ Летенію, венгерскимъ народонаселеніемъ съ радостными восклицаніями. — 10,000 человѣкъ національной гвардіи, которые должны были оказать сопротивленіе, Богъ знаетъ куда дѣвались. Они уничтожили мостъ при Сердегели, но Банъ велѣлъ сдѣлать новый на рѣкѣ Мурѣ. Въ Летеніи нынѣ находится дивизія Шмидля, состоящая изъ 14,000 человѣкъ, 14 орудій и 8 ракетныхъ батарей. 15-го числа къ Бану присоединится дивизія Кемпена, состоящая изъ 16,000 человѣкъ и 12 орудій. Дивизія Гартлейба вступила въ Чакутунъ, безъ выстрѣла, въ 18,000 чел., съ 16 орудіями и 8 баттареями зажигательныхъ ракетъ. Соединенная армія двигается впередъ чрезъ Канишу на Буду. По извѣстіямъ начальника перваго банатскаго полка, Мурадъ-Бей выдалъ сему же полку венгерскаго эмиссара, имѣвшаго у себя письма знатныхъ лицъ изъ Песта. Онъ старался Мурадъ-Бея уговорить ворваться въ Кроацію.

Фіуме, 14 Августа.

Вице-Жупанъ Буневичь открылъ сегодня засѣданіе конгрегаціи рѣчью на нѣмецкомъ и кроатскомъ языкахъ, принятою всѣмъ собраніемъ съ восторгомъ. Въ то же время избрана была депутація, которая отъ имени здѣшняго города должна поднести Бану адрессъ съ изъявленіемъ покорности.

Франція.

Парижъ, 12 Сентября.

— Національное собраніе занималось вчера разсмотрѣніемъ состоявшаго на очереди предложенія Г. Креспаля, о томъ, чтобы виновные въ нарушеніи правилъ тисненія, подвергаемы были судебной отвѣтственности, а не произволу министровъ; но предложеніе сіе отринуто 457-ю голосами противъ 267. За симъ собраніе заняллось разсмотрѣніемъ восьмой статьи устава.

— По поводу существованія осаднаго положенія Парижа, въ газетѣ *La Presse* пишутъ: „кто не считаетъ себя довольно сильнымъ для того, чтобы править по законамъ, тотъ не долженъ оставаться у кормила правленія. Если бы даже онъ правилъ имъ хоть одинъ день, то и этотъ день былъ бы лишній. Народное благосостояніе есть великое слово; не слѣдуетъ употреблять его во зло. Внѣ черты законности нѣтъ безопасности.“

— Нѣкоторые издатели журналовъ, непредставившіе установленнаго залога, приговорены вчера къ тюремному заключенію на одинъ мѣсяцъ и къ уплатѣ 200 фр. пени.

— Peszt i Buda postawione zostały w stanie obrony; wszystkie obce wojsko ma być wydalone. Hrabowski w Budzie i Komendant Komorna zapewnili Węgrom wierność swoją.

— Kossuth został znowu dziennikarzem i redaktorem gazety. Sam to dziś ogłasza w swoim dzienniku *Kossuth-Hirlapia*, mówiąc, że nadal sam tym organem kierować będzie.

Agram (w Kroacyi), 10 września.

Gazeta tutejsza pisze: „Główna kwatera armii Kroacko-Sławońskiéj w Warasdynie, 11 września. — Dziś o godzinie pół do 5-éj z rana, armia nasza, a mianowicie dywizya Kempeńska, przeprawiła się przez rz. Drawę. Ban wrócił już z świtą swoją do głównéj kwatery. Ban i armia jego przyjęci zostali przez ludność po tamtéj stronie rzeki z okrzykami radości (Żywio!). Redelice i Czakaturn zajęte zostały przez wojska nasze bez dobycia oręża i bez wystrzału. Trzeci batalion Ernsta połączył się z wojskiem naszem. Jutro posunie się główna kwatera do Nedelic.“

— Banus Jellaczyc, wkraczając z armią swoją do Węgier, wydał odezwy do narodu i wojska węgierskiego, datowane z nad rz. Drawy we Wrześniu 1848 r.; niemniéj Manifest swój, objawiający powody rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich z Węgrami.

— Z głównéj kwatery Banusa Kroacyi, w Letenije, donosi *Gazeta Wiedeńska* z d. 16: „Jenerał Węgierski, Hr. Adam Teleky, poddał się z wojskiem swojem pod rozkazy Banusa. Nigdzie nie pokazał się najmniejszy opór. Banus, uwielbiany z zapałem przez swoje wojsko, przyjęty także został, przy wjeździe do Letenije, przez ludność madziarską okrzykami radości. Owe 10,000 gwardyi narodowéj, które tam opór stawić miały, nie wiadomo gdzie były ukryte. Zniszczyły one most pod Serdahely, ale Banus kazał postawić nowy na rz. Mur. W Letenije znajduje się teraz dywizya Schmidla złożona z 14,000 ludzi, 14 dział i 8 bateryi rakiet. Dnia 15 połączy się z Banusem dywizya Kempena, złożona z 16,000 ludzi i 12 dział. Dywizya Hartleiba wkroczyła do Czakutun z 18,000 ludzi i 16 dział, wraz z 8 bateryami palnych rakiet, bez dobycia oręża. Połączona armia posuwa się przez Kaniszę do Budy. Według doniesienia dowódzcy piérwszego półku Banackiego, Murad-Bej wydał temuż półkowi emissaryusza Węgierskiego, który miał przy sobie listy od znakomitych z Pesztu osób. Chciano Murad-Beja skłonić, aby do Kroacyi wkroczył.

Fiume, 14 września.

Wice-Żupan Buniewacz zagaił dziś posiedzenie zwołanéj przez siebie Kongregacyi mową w języku Niemieckim i Kroackim, przyjętą przez całe Zgromadzenie z wielkim zapałem. Jednocześnie wybraną została Deputacya, która zawieść ma Banusowi, w imieniu miasta tutejszego, adress poddania się.

Francya.

Paryż, 12 września.

Zgromadzenie Narodowe, w dniu wczorajszym, zajmowało się z porządku dziennego wnioskiem P. Crespel, aby wykroczenia prassy podlegały odpowiedzialności sądowéj nie zaś dowolności Ministrów, i po długich rozprawach, takowy większością 457 głosów przeciw 267 odrzucił. Następnie przystąpiło do obrad nad 8-m artykułem wstępu do ustawy.

— Z powodu téj uchwały i utrzymania oblężenia stanu Paryża, dz. *la Presse* pisze: „Kto się nie czuje dość silnym, aby rządzić podług zasad, nie powinien przy sterze rządu pozostać. Gdyby nawet nim przez jeden dzień kierował, byłoby to już jeden dzień za wiele. Pomyślność publiczna jest wielkiem słowem, nie należy go nadużywać. Poza granicą prawności nie masz bezpieczeństwa.“

— W dniu wczorajszym kilku właścicieli dzienników, którzy wydając swe pisma nie złożyli kaucyi, skazani zostali na jednomięsięczne więzienie i 200 fr. kary pieniężnéj.

— Полиція открыла вчера клубъ легитимистовъ на улицѣ Дю-Фо. Въ захваченныхъ бумагахъ найденъ списокъ членовъ клуба.

— Въ *National* сообщаютъ, что со всѣхъ сторонъ Франціи получаются извѣстія о новыхъ проискахъ легитимистовъ. Въ Ліонѣ учрежденъ комитетъ, и дѣйствуетъ открыто. Въ газетѣ *Progrés de l'Aube* указываютъ на другой клубъ, существующій въ Труа, который ежедневно увеличиваетъ кругъ своихъ дѣйствій противу республики. Въ монастыряхъ говорятъ проповѣди объ ускореніи прибытія графа Шамборскаго (Генриха V). Въ Монтивилліе (въ нижне-сенскомъ департаментѣ) крестьяне выставили бѣлое знамя. Прокламаціи въ честь Генриха V появились въ Савене, Сенъ-Кале и Мансѣ.

— Въ Ваннъ будетъ издаваться, съ 15 с. м., журналъ легитимистовъ: *La Bretagne*, коего редакторомъ будетъ Жоржъ Кадудаль.

— Разносчики журналовъ партіи легитимистовъ, разглашаютъ по домамъ, что королевская фамилія возвратится въ концѣ текущаго мѣсяца.

— Лудвикъ Наполеонъ записался кандидатомъ въ члены національнаго собранія въ трехъ округахъ Парижа. Чрезъ нѣсколько дней намѣренъ онъ послать къ своимъ избирателямъ письмо, что на этотъ разъ воспользуется выборомъ и пребудетъ вѣрнымъ республикѣ. Письмо сіе находится у родственника его, Петра Наполеона.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, что Австрія только на извѣстныхъ условіяхъ приняла посредничество Франціи и Англіи.

— Въ *Assemblée Nationale* утверждаютъ, что Австрія, сверхъ сохраненія начальства надъ италіянскими провинціями кои Франція хочетъ освободить, требуетъ денежнаго вознагражденія, въ количествѣ соразмѣрномъ національному долгу, причитающемуся на эти провинціи.

— Итальянцы, бѣжавшіе въ Парижъ, протестуютъ противъ вызова, которымъ, отъ 24 го Августа, Сардинское министерство приглашаетъ Ломбардскій совѣтъ соединить Ломбардію съ Піемонтомъ.

— Въ одной изъ газетъ сообщаютъ о прибытіи въ Парижъ венгерскаго графа Телеки, съ дипломатическимъ порученіемъ.

— Въ качествѣ Валахскаго уполномоченнаго прибылъ въ Парижъ, съ дипломатическимъ порученіемъ, нѣкто Валеско или Галеско.

— И въ Парижѣ обнаружилась холера; тамъ заболѣло оною 5 человѣкъ, изъ которыхъ 3 вчера умерли.

14 *Сентября*.

Исполнительная власть, какъ слышно, отправила вчера въ Вѣну объявленіе, что всякое движеніе противъ Венеціи будетъ почитаемо нарушеніемъ посредничества.

— Въ *Journal des Débats* сообщаютъ, о высадкѣ неаполитанской арміи въ Мессинѣ и объ отраженіи ея Сицилійцами. Одна бомба неаполитанской эскадры попала въ англійскій корабль и убила одного человѣка. Сицилійское правительство отправило посланника съ просьбою объ оказаніи ему помощи со стороны британскихъ морскихъ силъ. Соединенный Англо-Французскій флотъ наблюдалъ строжайшій нейтралитетъ во все время сраженія, происходившаго въ Мессинѣ. Цитадель мессинская взята швейцарскими войсками.

— Новый испанскій посланникъ, герцогъ Сотомаіоръ, прибылъ въ Парижъ.

— Военный судъ приговорилъ къ заключенію на одинъ годъ мера 12 округа, который, отъ имени мятежниковъ, велъ переговоры на баррикадахъ съ Гг. Араго и Ламартиномъ.

— Въ Мониторѣ помѣщенъ списокъ 500 мятежниковъ, отправленныхъ въ Гавръ.

16 *Сентября*.

Совѣщанія національнаго собранія съ 8 по 15 Сентября. Во всѣхъ этихъ засѣданіяхъ, главнымъ и, можно сказать, единственнымъ предметомъ преній, была 8-я статья вступленія къ уставу. Но это была борьба теорій и началъ республики политической и соціальной, или такъ называемыхъ: умѣренной съ красною, и общественнаго порядка съ коммунизмомъ, который нынѣ присвоиваетъ себѣ наименованіе соціализма. Въ сказанной статьѣ, „республика обѣщаетъ всѣмъ гражданамъ попеченіе объ ихъ личности, вѣрѣ, собственности и трудѣ, а также пособіи

— Policya odkryła wczoraj klub legitymistowski przy ulicy Duphot. Zabrano papiery, w których znaleziono listę członków.

— W *National* piszą, że ze wszystkich końców Francyi dochodzą wiadomości o nowych knowaniach ze strony legitymistów. W Lyonie został ustanowiony Komitet, i tam działa otwarcie. W dzienniku *Progrès de l'Aube* wymieniają inny Komitet, istniejący w mieście Troyes, którzy co dzień rozszerza zakres swoich czynności przeciw Rzeczypospolitéj. W kościołach mówią kazania o przyśpieszeniu przyjazdu Hr. Chambord (Henryka V). W Montivillier (w departamencie Dolnéj Sekwany), wieśniacy wywiesili białą chorągiew. Odezwy w imie Henryka V ukazały się w Savonnais, St. Calais i Mans.

— W Vannes od 15-go b. m., wychodzić będzie dziennik legitimistowski *La Bretagne*, redagowany przez P. Jérzego Cadondal.

— Roznosiciele pism legitimistowskich chodzą tu od domu do domu, i przepowiadają powrót dawnéj rodziny Królewskiéj, przy końcu bieżącego miesiąca.

— Ludwik Napoleon występuje znowu jako kandydat przy trzech wyborach w Paryżu. Za kilka dni ma ogłosić odezwę do swych wyborców, w któréj oświadcza, iż tymrazem przyjmie wybór i pozostanie wiernie uległym Rzeczypospolitéj. Odezwa ta jest w ręku jego krewnego, Piotra Napoleona.

— *Journal des Débats* utrzymuje, że Austrya tylko pod pewnemi warunkami przyjęła pośrednictwo Francyi i Anglii.

— Dz. *Assemblée Nationale* twierdzi, że Austrya prócz zachowania zwierzchnictwa nad prowincyami Włoskiemi, które Francya chce usamowolnić, żąda wynagrodzenia pieniężnego, które ma jéj być o tyle przyznane, o ile dług narodowy cięży rzeczywiście na tych prowincyach.

— Wychodźcy Włoscy bawiący w Paryżu, zanoszą w dziennikach protestacyą przeciwko odezwie, mocą któréj d. 24 sierpnia, gabinet Sardyński wzywa do Turynu Radę Lombardzką, na znak połączenia Lombardyi z Piemontem.

— Jeden dziennik donosi o przybyciu do Paryża Węgierskiego Hr. Teleki z dyplomatyczną missyą.

— Walesko czy Galesko, jako Pełnomocnik Wołoszczyzny, z missyą dyplomatyczną przybył także do Paryża.

— I w Paryżu objawiła się już cholera; dotąd zapadło już na nią 5 osob, z których 3 wczoraj umarły.

Dnia 14 *września*.

Władza Wykonawcza miała wczoraj przesłać do Wiednia oświadczenie, iż wszelkie poruszenie przeciw Wenecyi uważane będzie za zerwanie pośrednictwa.

— Dzisiejszy *Journal des Débats* donosi: „Według nadeszłych wczoraj z południowych Włoch wiadomości, siła zbrojna Neapolitańska miała uskutecznić wylądowanie pod Messyną, ale niebawem przez Sycylijczyków odpartą została. Bomba z eskadry Neapolitańskiéj miała trafić okręt angielski i zabiła na nim jednego człowieka. Rząd Sycylijski miał wysłać na okręcie angielskim posła, z prośbą o pomoc siły angielskiéj. Angielsko-Francuzka flota, która w czasie walki pod Messyną, zajęła w ciaśninie stanowisko, najściślejszą zachowała neutralność. Cytadella Messyńska miała wpaść w ręce Szwajcarów Królewskich."

— Nowy Poseł Hiszpański, Xiążę Soto Mayor, przybył do Paryża.

— Sąd wojenny skazał na jednoroczne więzienie mera 12-go okręgu, który w imieniu rokoszan, na barykadach prowadził układy z PP. Arago i Lamartine.

— *Monitor* umieścił znowu listę pięćset powstańców: których do Hawru wywieziono.

Dnia 16 *września*.

Obrady Zgromadzenia Narodowego od 11—15 września. Na wszystkich tych posiedzeniach, głównym, i moż-narzec, jedynym przedmiotem rozpraw, był 8 art. wstępu do ustawy. Ale była to walka teoryj i zasad: Rzeczypospolitéj Polityczněj z Socyalną, czyli tak zwanych: Umiarkowanéj z Czerwoną, i społecznego porządku z Kommunizmem, który obecnie nazwę Socyalizmu przybiera. W artykule wspomnionym, Rzeczpospolita przyrzeka wszystkim obywatelom opiekę ich osoby, religii, własności i pracy, oraz wsparcie wedle możności. P. Mathieu de la Redorte zaproponował poprawkę: „iż Rzeczpospolita przy-

по мѣрѣ возможности.“ Г. Матье де-ла-Редортъ предложилъ поправку. „что республика обѣщаетъ всѣмъ граждавамъ право на трудъ и на пособіе.“—По этому то именно проекту производились пятьдней пренія, въ которыхъ принимали участіе знаменитѣйшіе ораторы, какъ то: Гг. Ламартинъ, Тьеръ, Токвилль, Дювержье-де-Горанъ, Бильо, Дюфоръ, Ледрю-Ролленъ и многіе другіе. Вообще говорили слишкомъ 50 членовъ. Право на трудъ, по соціалистическому понятію, состоитъ въ томъ, что правительство обязано всегда и всякому, отъ простаго поденщика до артиста, доставить на каждое востребованіе, соотвѣтственную его способностямъ работу и соотвѣтственное симъ способностямъ вознагражденіе; въ случаѣ же недостатка работы, соотвѣтственное пособіе. Значительнѣйшая часть поименованныхъ выше ораторовъ, объясняла несбыточность такого обязательства, какъ по нравственнымъ, такъ и финансовымъ поводамъ, убѣждая при томъ, что утвержденіе и неисполненіе онаго, открыло бы только путь къ безначалію, междоусобной войнѣ, къ уничтоженію частной собственности и ниспроверженію всѣхъ правилъ настоящаго общественнаго состоянія. Защитники проекта Г. Матье де-ла-Редортъ, въ рѣчахъ, преисполненныхъ филантропическаго ученія и восклицаній, объясняли полныя системы относительно новаго устройства и принциповъ общественности, изъ которыхъ ни одна не выдержала критики послѣдовавшаго оратора, соображавшаго и опровергавшаго оныя. Наконецъ въ засѣданіи 15 числа, конституціонная коммиссія сама перемѣнила редакцію сказанной статьи слѣдующимъ образомъ: „что республика, посредствомъ братскаго пособія, должна обеспечить содержаніе (*existence*) для нуждающихся въ пособіи гражданъ, или доставленіемъ имъ, по мѣрѣ возможности, занятія, или же, въ недостаткѣ родственниковъ, доставленіемъ вспомоществованія тѣмъ, кои неспособны работать.“ Сіе новое содержаніе статьи, послѣ предварительнаго отверженія проекта Г. Матье, измѣненнаго не много добавленіемъ Г. Глоа-Бизоэна, принято было большинствомъ 596 голосовъ противъ 187, и тѣмъ кончились пренія по сему, какъ называетъ *Journal des Debats*, темному неистощимому и неразрѣшимому предмету, который именуютъ правомъ на трудъ“—Этотъ же журналъ изъявляетъ свое удивленіе, что тогда какъ всѣ до пресыщенія говорили о человѣколюбіи, сострадательности, братствѣ и т. п., никто во всемъ собраніи не смѣлъ, по видимому упомянуть священное слово: христіанская любовь къ ближнему. Соціалисты же съ величайшею напыщенностію отвергали самое даже предположеніе милостыни, называя этимъ словомъ всякое вспомоществованіе, происходящее лишь по внушенію милосердія, а не по обязанности даятеля.

По утвержденіи такимъ образомъ вступленія къ уложенію, собраніе приступило къ совѣщаніямъ по собственному уложенію, и 4 первыя статьи I главы, о верховной власти, приняло безъ всякой перемѣны. Пренія по 5-й статьѣ, опредѣляющей уничтоженіе смертной казни за политическія преступленія, отсрочены были до слѣдующаго засѣданія.

— Въ сегодняшнемъ Мониторѣ пишутъ слѣдующее: Г. Фридерикъ Раумеръ представилъ вчера генералу Кавеньяку отзывъ эрцгерцога-Іоанна, въ которомъ Е. И. В. сообщаетъ правительству республики, что франкфуртскій сеймъ, предоставилъ ему центральную власть Германіи.

— Вчера, по-утру, было засѣданіе кабинета. Правительство, какъ слышно, получило важныя извѣстія изъ Вѣны и Италіи, въ слѣдствіе чего отправлены по полудни курьеры въ Лондонъ и въ главную квартиру Короля Карла-Алберта. (См. Австрія). Король Сардинскій не здоровъ; онъ намѣренъ отправиться въ Туринъ для образованія новаго кабинета. Говорятъ, что въ составъ онаго войдутъ только демократическіе элементы.

— Въ *National* сообщаютъ, что городъ Мессина, послѣ пятидневнаго сопротивленія, взятъ былъ 8 с. м. неаполитанскими войсками. Начальники англійскаго и французскаго флотовъ, употребляли всевозможныя усилія къ отклоненію жестокой борьбы. На французскомъ флотѣ нашли спасеніе до 7,000 чел. Говорятъ, что французскій посланникъ въ Неаполѣ и адмиралъ Паркеръ требовали, чтобы Неаполитанцы довольствовались занятіемъ одной Мессины.

---

znaje wszystkim obywatelom prawo do pracy i wsparcia.“ — Nad tym to właśnie wnioskiem toczyły się pięciodniowe rozprawy, w których brali udział najznakomitsi mówcy, jako to: PP. Lamartine, Thiers, Tocqueville, Duvergier de Hauranne, Billault, Dufaure, Ledru-Rollin, i wielu innych. W ogóle zabierało głos przeszło 50 członków. Prawo do pracy, w rozumienia Socyalistowskiém, zależy na tém, iż Rząd obowiązany jest zawsze i każdemu, od prostego wyrobnika do artysty, dać na każde zapotrzebowanie stosowną do jego zdolności robotę i stosowne do tychże zdolności wynagrodzenie; w razie zaś braku roboty, stosowne wsparcie. Większa część wyżéj wspomnianych mówców wykazywała niepodobieństwo tego obowiązku, tak z powodów moralnych jako i finansowych, przekonywając zarazem, że uznanie jego a niedopełnienie, otwiera tylko drogę do anarchii, wojny domowéj, do zniesienia własności prywatnéj i obalenia wszelkich podstaw teraźniejszego stanu społeczeństwa. Obrońcy wniosku P. Mathieu de la Redorte, w mowach pełnych filantropijnych maxym i wykrzykników, rozwijali całe systemata względem nowego urządzenia i zasad społeczeństwa, z których żaden nie wytrzymał zdrowej krytyki mówców, którzy je następnie roztrząsali i zbijali. Nakoniec, na posiedzeniu dnia 15, Kommissya ustawowa, zmieniła sama redakcyą będącego w mowie artykułu w ten sposób: „iż Rzeczpospolita, przez braterskie wsparcie, ma zabezpieczyć istnienie (existence) potrzebujących pomocy obywateli, już to dając im zatrudnienie, w miarę możności, już to, w niedostatku familii, udzielając wsparcia tym, którzy nie są zdolni do pracy.“ Nowy ten układ artykułu, — po odrzuceniu naprzód wniosku P. Mathieu, zmienionego nieco przez dodatek P. Glais-Bizoin, większością głosów 596 przeciw 187 — został przez Zgromadzenie przyjęty, i na tém skończyły się rozprawy, nad tym — jak go *Journal des Debats* nazywa: „ciemnym, niewyczerpanym i nierozwiązalnym przedmiotem, który zowią prawem do pracy.“ — Tenże dziennik wyraża swe zadziwienie, że gdy wszyscy aż do przesytu prawili o filantropii, ludzkości, braterstwie, i t. p. „nikt w całém Zgromadzeniu nie śmiał zda się wymówić świętego słowa: Chrześciańskiéj miłości bliźniego.“ — Socyaliści zaś z największą dumą odpychali samo wyobrażenie jałmużny, mieniąc tym wyrazem każde wsparcie, które tylko z miłosierdzia, a nie z określonego prawem obowiązku dawcy pochodzi.

Po przyjęciu tym sposobem wstępu do ustawy, Zgromadzenie przystąpiło do narad nad właściwą ustawą, i 4 piérwsze art. rozdziału 1 o Najwyższéj Władzy, bez odmiany przyjęło. Rozprawy nad art 5, stanowiącym zniesienie kary śmierci za przestępstwa polityczne, odłożone zostały do następnego posiedzenia.

— Dzisiejszy *Monitor* donosi: „P. Fryderyk Raumer wręczył wczoraj Jenerałowi Cavaignac pismo Arcy-Xięcia Jana Austryackiego, w którém J. C. Wysokość zawiadamia rząd Rzeczypospolitéj, iż Sejm Frankfurcki złożył w jego ręce Władzę Centralną Niemiec.

— Wczoraj rano odbyła się rada Ministeryalna. Rząd, jak słychać, otrzymał ważne wiadomości z Wiednia i Włoch, skutkiem czego, po południu wysłano gońców do Londynu i do głównéj kwatery Karola Alberta. Karol Albert, nieco słaby, ma się udać do Turynu dla utworzenia nowego ministerstwa. Mówią, że takowe będzie się składać z żywiołów demokratycznych. Obecna liczba wojska Sardyńskiego ma wynosić 102,000 ludzi, i wkrótce do 150,000 powiększoną zostanie.

— *National* donosi, iż Messyna, 8-go b. m. po 5-ciodniowéj walce, przez Neapolitańczyków zajętą została. Dowódzcy flot Angielskiéj i Francuzkiéj czynili wszystko, co było w ich mocy, dla zmniejszenia okropności walki. Przeszło 7,000 osób szukało ocalenia pod flagą francuzką. Mówią, iż Reprezentant Francyi w Neapolu, oraz Admirał Parker, zażądali, iżby Neapolitańczycy poprzestali na zajęciu jednéj Messyny.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 13 Сентября.

Національное собраніе занималось вчера дальнѣйшими совѣщаніями по германскому уложенію и утвердило 16 ст. слѣдующаго содержанія: „Гражданское значеніе супружества зависитъ отъ совершенія гражданскаго обряда; церковное бракосочетаніе можетъ послѣдовать уже послѣ совершенія гражданскаго акта. Различіе вѣроисповѣданій не составляетъ никакого гражданскаго препятствія къ заключенію брака. Книги о гражданскомъ бракосочетаніи будутъ содержать гражданскія власти.“ Прежде принятые статьи касались совершенной свободности вѣроисповѣданія и религіозныхъ собраній.

За симъ Вѣнскій депутатъ Мерингъ прочелъ докладъ большинства комитета, учрежденнаго для составленія мнѣнія относительно заключеннаго съ Даніею перемирія. Мнѣніе большинства (состоящаго изъ 12 членовъ) слѣдующаго содержанія: „Во вниманіе, что заключенное въ Мальмоэ, 26 Августа, перемиріе, уничтожаетъ главныя права сомостоятельности, постановленіями національнаго собранія обеспеченныя для всѣхъ племенъ въ немъ представляемыхъ; во вниманіе, что посланный въ Мальмоэ, со стороны Пруссіи, уполномоченный для заключенія перемирія, перешелъ предѣлы данной ему центральною властію довѣренности; во вниманіе, что исполненіе нѣкоторыхъ политическихъ условій мальмоэнскаго трактата, въ слѣдствіе единодушно изъявленнаго шлезвигъ-гольштейнскимъ правительствомъ несогласія на счетъ приведенія оныхъ въ исполненіе, сдѣлалось невозможнымъ, тогда какъ признается необходимость заключенія перемирія съ цѣлію немедленнаго начатія переговоровъ о мирѣ; во вниманіе всего сего, національное собраніе опредѣляетъ: 1) перемиріе, заключенное въ Мальмоэ 26 Августа, германскимъ національнымъ собраніемъ не утверждается; 2) союзное министерство приглашается, чтобы предприняты были необходимыя мѣры для продолженія военныхъ дѣйствій, если бы Датское правительство не хотѣло немедленно начать переговоровъ съ центральною властію германскаго союзнаго государства, относительно заключенія мира.“

Мнѣніе меньшинства (состоящаго изъ 10 членовъ), слѣдующаго содержанія: 1. Во вниманіе къ полученному прусскимъ правительствомъ объявленію Датскаго правительства, что оно отказывается отъ назначенія графа Карла Мольтке-Нутшай въ составъ временнаго правительства Шлезвигъ-Голштейнскаго герцогствъ, и соглашается на перемѣны и уступки, которыхъ требуетъ спокойствіе сихъ герцогствъ, полагая, что это изъявленіе датскаго правительства будетъ примѣнено и къ Лауэнбургскому герцогству; въ предположеніи, что сказанныя обѣщанія приведенны будутъ, посредствомъ центральной власти, въ исполненіе, германское національное собраніе опредѣляетъ: 1) что приведеніе въ исполненіе перемирія 26 Августа сего года, не будетъ уже со стороны его замедляемо; 2) что временною центральною властію должны быть немедленно и непосредственно начаты переговоры съ Даніею относительно заключенія мира.“ II. „Національное собраніе опредѣляетъ: что по соображеніи преній по отношеніямъ Германіи къ Шлезвигу, отъ 2 Апрѣля по 26 Августа сего года, предоставляетъ комитету центральной власти, представить національному собранію докладъ на счетъ поведенія прусскаго правительства въ отношеніи временной центральной власти.“

За симъ совѣщанія по сказаннымъ докладамъ и мнѣніямъ соединенныхъ комитетовъ, положено было отнести къ предстоящей очереди занятій, то есть къ четвергу, 14 Сентября.

— Извѣстіе о составленіи новаго министерства (*См. 73 N. Вилен. Вѣст.*) оказалось преждевременнымъ.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 13 września.

Zgromadzenie Narodowe zajmowało się wczoraj w dalszym ciągu naradami nad ustawą Niemiec i przyjęło § 16-ty następującego brzmienia: „Cywilna ważność małżeństwa zależną jest tylko od dopełnienia aktu cywilnego; ślub kościelny może nastąpić dopiéro po dopełnieniu aktu cywilnego. Różność religii nie stanowi żadnéj przeszkody cywilnéj do zawarcia małżeństwa. Xięgi stanu cywilnego utrzymywane będą przez władze cywilne.“ — Artykuły poprzednio przyjęte tyczyły się zupełnéj wolności wyznań i zgromadzeń religijnych.

Następnie Dep. Möring z Wiednia odczytał sprawozdanie większości Komitetu, wyznaczonego do dania opinii o zawartym w Malmoe rozejmie z Danią. Wniosek większości (z 12 członków złożonéj) brzmi jak następuje: „Zważywszy, że zawarty w Malmoe d. 26 sierpnia rozejm gwałci główne prawa samoistności, zapewnione uchwałami Zgromadzenia Narodowego wszystkim reprezentowanym na niem plemionom, zważywszy, że wysłany przez koronę Prusską do Malmoe rozjemca, w głównych punktach przekroczył udzielone mu przez Władzę Centralną pełnomocnictwo; zważywszy daléj, że wykonanie niektórych politycznych punktów traktatu Malmoeńskiego, w skutek jednozgodnego nieuznania go przez Szlezwicko-Holsztyński rząd krajowy, stało się nie podobném, gdy tymczasem pożądanem jest osiągnąć zawieszenie broni w celu śpiesznego układania się o pokój; zważywszy to wszystko, Zgromadzenie Narodowe stanowi: 1) Rozejm zawarty w Malmoe d. 26 sierpnia nie zostaje przez Niemieckie Zgromadzenie Narodowe zatwierdzony; 2) Ministerstwo Rzeszy wezwane zostaje, aby potrzebne do dalszego prowadzenia wojny przedsięwzięło środki, jeżeliby rząd Duński nie był skłonnym do rozpoczęcia natychmiast układów o pokój z Władzą Centralną Niemieckiego Państwa Związkowego.“

Wniosek mniejszości (z 10 członków złożonéj) brzmi jak następuje: 1. „Z uwagi na wyjednane przez rząd Prusski oświadczenie rządu Duńskiego, że się zrzeka mianowania Hrabiego Karola Moltke-Nutschaue członkiem tymczasowego Rządu Xięstw Szlezwiku-Holsztynu, i przystaje na zmiany i przyzwolenia, jakich wymaga spokojność tychże Xięstw; w przypuszczeniu, że to oświadczenie rządu Duńskiego zastosowanem będzie i do Xięstwa Lauenburgskiego; w przypuszczeniu, że wspomnione przyrzeczenia natychmiast za pośrednictwem Władzy Centralnéj spełnione będą; Niemieckie Zgromadzenie Narodowe stanowi: 1) że wykonanie Rozejmu z d. 26 sierpnia r. b. nie będzie już z jego strony zwlekane; 2) że układy o pokój z Danią, bezpośrednio i niezwłocznie przez tymczasową Władzę Centralną rozpoczęte być mają.“ II. „Zgromadzenie Narodowe stanowi: że po roztrząśnieniu rozpraw nad stosunkami Niemiec do Szleszwiku, od 2 kwietnia aż do 26 sierpnia r. b., poleca komitetowi dla Władzy Centralnéj, zdać sprawę Zgromadzeniu Narodowemu względem postępowania rządu Prusskiego naprzeciw tymczasowéj Władzy Centralnéj.“

Poczém narady nad powyższemi sprawozdaniami i wnioskami połączonych komitetów postanowiono zamieścić w przyszłym porządku dziennym, t. j. na Czwartek d. 14 września.

— Wiadomość o utworzeniu nowego ministerstwa (*Ob. N. 73 Kur. Wileń.*) okazała się być przedwczesną.

17 Сентября.

Во вчерашнемъ засѣданіи національнаго собранія, мнѣніе на счетъ отказа въ утвержденіи перемирія съ Даніею, отвергнуто было большинствомъ 258 голосовъ, противъ 237. Такимъ же большинствомъ голосовъ было опредѣлено, что центральная власть

Dnia 17 września.

Na wczorajszém posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, wniosek względem niezatwierdzenia rozejmu z Danią, odrzucony został większością głosów 258 przeciw 237. Tąż samą większością głosów uchwalono, że Władza Centralna ma nie przeszkadzać wykonaniu rozejmu, ale tyl-

не должна препятствовать исполненію условій перемирія, но только поддерживать сообразныя измѣненія и начать переговоры о мирѣ.

— Въ слѣдствіе обнародованнаго вчера вечеромъ извѣстія, что сеймъ государства не отринулъ перемирія заключеннаго съ Даніею, здѣсь были смятенія, которыя однакоже усмирены въ ту же ночь городскою гвардіею и расположенными здѣсь Гессенскими войсками.

— *Телеграфическая депеша* 18 *Сентября*. Въ полдень устроены баррикады; въ 3 часа слышны были ружейные выстрѣлы; въ 5½ баррикады были взяты. Битва продолжается, но есть и дежда что мятежъ будетъ прекращенъ.

19-го Сентября, въ 6½ вечера. Всѣ баррикады взяты. Городъ объявленъ въ осадномъ положеніи.

Италія.

Миланъ, 9 *Сентября*.

Здѣсь носятся разные слухи. Говорятъ, что ежедневно привозятъ сюда цѣлыя толпы раненыхъ изъ Варезы и что Гарибальди вскорѣ появится у стѣнъ Милана.

— Въ Туринѣ, 1 Сентября, разнесся слухъ о возстаніи Пармы противъ Австрійцевъ. Почта оттуда не пришла.

— Фельдмаршалъ князь Шварценбергъ выѣхалъ въ Верону, куда также отправляется и сардинскій министръ иностранныхъ дѣлъ, Альфіери ди Зостеньо, для окончательнаго улаженія дипломатическихъ сношеній между Австріею и Сардиніею

— По письмамъ изъ Гэнуи, извѣстія о побѣдахъ, одержанныхъ Неаполитанскими войсками, не подтверждаются. Изъ Ароны, города лежащаго на границѣ Ломбардіи и Турина, сообщаютъ, что Сардинскія войска слѣдуютъ къ границамъ Ломбардіи.

— Въ Генуѣ произошли довольно-серіозные безпорядки.

Флоренція, 31 *Августа*.

Тосканское правительство предписало закрыть политическіе клубы; распоряженіе это основано на разрѣшеніи палаты. Въ Ливорно возстановлено спокойствіе. Комитетъ распущенъ, а 30 числа отправилась депутація для приглашенія войскъ вступить въ городъ. При колокольномъ звонѣ вступилъ въ городъ отрядъ линейныхъ войскъ въ 1,200 чел.

4 *Сентября*.

Возстановленное въ Ливорнѣ спокойствіе было только морскою тишиною подъ бурею. Вступившія войска привѣтствуемы были радостными восклицаніями и все, казалось, возвращало приходило въ прежній порядокъ. Но возвращеніе разграбленнаго оружія, не смотря на краткій срокъ, исполнялось весьма медленно; изданное по сему предмету распоряженіе причинило смятеніе. Народъ наконецъ снова остался владѣтелемъ города. Военные, какъ сообщаютъ, лишились убитыми и ранеными до 60, а граждане 6—8 чел.

— Вчера и сегодня вышло отсюда въ Ливорно 800 чел. линейныхъ войскъ; герцогъ намѣренъ также отправиться туда лично. Взбунтовавшійся городъ постоянно поддерживаетъ сопротивленіе и сегодня разнесся слухъ о происшедшей тамъ новой битвѣ. Здѣсь господствуетъ совершенное спокойствіе.

— Въ Болоньи господствуютъ разбои и убійства. Въ одну ночь на разныхъ пунктахъ умерщвлено было 10 чел. Тамошнія власти лишились всякаго значенія.

ko popierać stosowne zmiany i rozpocząć układy o pokój.

— W skutku ogłoszonéj wczoraj wieczorem wiadomości, iż Sejm Państwa nie odrzucił rozejmu z Danią zawartego, miało miejsce tutaj zaburzenie, które jednak przy pomocy gwardyi miejskiéj i stojącego załogą wojska Heskiego, po północy uśmierzone zostało. Tutejsze związki polityczne zapowiedziały na dziś po południu zgromadzenie ludu za miastem.

— (*Depesza telegraficzna*). 18 *września*. O południu wzniesiono barykady. Od 3-éj słychać ogień karabinowy. O 5-éj i pół zdobyto barykad. Walka trwa ciągle, lecz jest nadzieja przytłumienia rokoszu.

19 września o 8 i pół wieczorem Zdobyto wszystkie barykady. Miasto ogłoszono w stanie oblężenia.

Włochy.

Medyolan, 9 *września*.

— Rozmaite obiegają tu pogłoski. Słychać, że codziennie przybywają całe tłumy rannych z Varese, i że Garibaldi stanie wkrótce pod murami Medyolanu.

— W Turynie, d. 1 września, rozeszła się pogłoska o powstaniu Parmy przeciw Austryakom. Poczta ztamtąd nie nadeszła.

— Feldm. Xiążę Schwarcenberg udał się do Werony, gdzie i Sardyńsk Minister spraw zewnętrznych, Alfieri di Sostegno, odjeżdża dla załatwienia ostatecznego stosunków dyplomatycznych między Austryą i Sardynią.

— Według listu z Genui, nie potwierdza się wiadomość o odniesionem zwycięztwie w Sycylii przez wojska Neapolitańskie. Listy z Arony, miasta pogranicznego od Lombardyi i z Turynu donoszą, że wojska Sardyńskie posuwają się ku granicom Lombardzkim

— W Genui zaszły dosyć ważne zaburzenia.

Florencya, 31 *sierpnia*.

Rząd Toskański zakazał zamknięcie klubów politycznych, a to na mocy udzielonego sobie przez Izbę upoważnienia. W Liworno przywróconą została spokojność. Komitet rozwiązał się, a dnia 30 wysłano deputacya, aby wezwać wojsko do wkroczenia do miasta. Przy odgłosie dzwonów weszło 1,200 ludzi wojska liniowego.

Dnia 4 *września*.

Przywrócona spokojność w Liworno była tylko ciszą przed burzą. Weszłe tam wojska z radością były powitane i wszystko zdawało się w dawne powracać karby. Ale zwracanie zrabowanéj broni, pomimo krótkiego terminu, szło bardzo opieszale; wydane w tym celu rozkazy wywołały rozruch. Lud w końcu został znowu panem miasta. Liczbę zabitych i ranionych wojskowych podają na 60, obywateli na 6 do 8.

— Wczoraj i dziś wyszło ztąd 800 ludzi wojska regularnego do Liworno; sam W. Xiążę ma tamże się udać. Stan zbuntowanego miasta jest ciągle ten sam; dziś jednak głoszą o zaszłéj tam powtórnéj walce. Tu panuje zupełna spokojność.

— W Bolonii trwają ciągle rozboje i morderstwa. Jednéj nocy zamordowano w różnych punktach 10 ludzi. Władze tameczne utraciły wszelką powagę.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гаккоберга—Печ. позвол. 21-го Сентября 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.